

LIIKENNE- JA VIESTINTÄVALIOKUNNAN MIETINTÖ 4/2012 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi viestintämarkkinalain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä sähköisen viestinnän tietosuojalain 10 ja 24 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 8 päivänä helmikuuta 2012 lähettänyt liikenne- ja viestintävaliokuntaan valmis-televasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laeiksi viestintämarkkinalain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä sähköisen viestinnän tietosuojalain 10 ja 24 §:n muuttamisesta (HE 144/2011 vp).

Lausunto

Eduskunnan päätöksen mukaisesti perustuslaki-valiokunta on antanut asiasta lausunnon (PeVL 6/2012 vp), joka on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- neuvotteleva virkamies Jussi Mäkinen, liikenne- ja viestintäministeriö

- tietosuojavaltuutettu Reijo Aarnio, Tietosuojavaltuutetun toimisto, OM
- apulaisjohtaja Merja Saari, Viestintävirasto
- apulaisjohtaja Timo Mattila, Kilpailuvirasto
- lakimies Miina Ojajärvi, Kuluttajavirasto
- lakimies Anna Tsakirakis, DNA Oy
- johtava lakimies Anne Vainio, Elisa Oyj
- kehitysjohtaja Tapio Haapanen, TeliaSonera Oyj
- lakiasiainjohtaja Marko Vuorinen, Finnet-liitto ry
- toimitusjohtaja Jari Perko, Suomen Suoramarkkinointiliitto
- lakiasioiden päällikkö Marko Lahtinen, FiCom
- lakiasiainpäällikkö Ilkka Lehto, Teleforum ry.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- työ- ja elinkeinoministeriö
- TDC Oy
- Suomen Telemarkkinointiliitto.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi viestintämarkkinalain ja sähköisen viestinnän tietosuojalain säännöksiä telelaskun erittelystä. Ehdotettujen muutosten myötä teleyritykset antaisivat te-

leliittymän tilaajalle muiden kuin viestintäpalvelujen osalta täydellisen erittelyn.

Sähköisen viestinnän tietosuojalakiin ehdotetaan muutosta, joka antaisi teleyrityksille oikeuden luovuttaa tietoyhteiskunnan palvelujen tar-

joajille sähköisen viestinnän tunnistamistietoja laskutuksen täsmäyttämiseksi.

Viestintämarkkinalakiin ehdotetaan lisättäväksi matkapuhelinliittymien puhelinmarkkinoinnin kieltävä säännös. Säännös ehdotetaan liittäväksi lakiin kolmen vuoden määräajaksi.

Lakiehdotukset on tarkoitettu tulemaan voimaan pääasiassa keväällä 2012. Telelaskun erittelystä annettavat säännökset on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2013 alusta.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Matkapuhelinliittymien puhelinmarkkinointikielto

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan suomalaisilla on keskimäärin 1,5 puhelinliittymää henkilöä kohti. Tällä hetkellä puhelinmarkkinointi on teleyrityksillä yksi keskeisimmistä asiakkaiden hankinnan keinoista, ja vuosittain Suomessa vaihdetaan arviolta noin miljoona matkapuhelinliittymää puhelinmarkkinoinnin tuloksena.

Matkapuhelinliittymien puhelinmarkkinointiin on kuitenkin valiokunnan saaman selvityksen mukaan liittynyt ongelmia, joista olennainen osa on kohdistunut sellaisiin jo ikääntyneisiin kuluttajiin, joilla saattaa olla vaikeuksia hahmottaa esim. kaikkia markkinoitavan liittymän sopimusehtoja. Esityksen perustelujen mukaan liittymäsopimuksissa on kyse monimutkaisesta palvelukokonaisuudesta, joka ei erityisen hyvin sovellu markkinoitavaksi puhelimitse. Liittymien puhelinmarkkinoinnissa on saadun selvityksen mukaan saatettu irtisanoa vanha liittymä jo pelkän puhelinkeskustelun perusteella ja asiakas on voinut joutua olemaan useita päiviä ilman toimivaa matkapuhelinliittymää, kun uuden liittymän toimittaminen postitse on vienyt aikaa. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan matkapuhelinliittymien puhelinmarkkinoinnis-

sa ei ole kaikilta osin noudatettu mm. viestintämarkkinalain (393/2003) säännöksiä numeronsiirrosta ja esimerkiksi numeronsiirtopyyntö on joissakin tapauksissa tehty jo ennen uutta liittymää koskevan sopimuksen tekemistä.

Esityksen 1. lakiehdotuksen 65 a §:ssä ehdotetaan, että matkaviestinverkon puhelinliittymiä ei saa markkinoida kuluttajille puhelimitse muutoin kuin kuluttajan nimenomaisesta pyynnöstä. Tämä ei kuitenkaan koskisi puhelinmarkkinointia omille matkapuhelinasiakkaille. Valiokunta pitää säännöksellä tavoiteltua kuluttajien aseman parantamista ja puhelinmarkkinointiin liittyvien ongelmien ratkaisemista tärkeänä. Asian tuntijakuulemisessa on kuitenkin tuotu esille, että puhelinmarkkinointikiellolla voi olla negatiivisia kilpailuvaikutuksia erityisesti uusien markkinoille tulijoiden aseman kannalta ja tämän lisäksi myös nykyisten toimijoiden välistä kilpailua vähentäviä vaikutuksia. Saadun selvityksen mukaan puhelinmarkkinointia käytännössä hoitavissa palveluyrityksissä ehdotus voi myös jossain määrin vähentää tarjolla olevia työpaikkoja.

Perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt lausunnossaan PeVL 6/2012 vp huomiota siihen, että näyttäisi siltä, että vakavimmat kuluttajille matkapuhelinliittymien puhelinmarkkinoinnista aiheutuneet ongelmat olisivat poistettavissa tarkistamalla puhelinmarkkinoinnin nykykäytäntö vastaamaan paremmin voimassaolevan lain säännöksiä. Numeronsiirtoa ei voida tehdä ennen uuden liittymäsopimuksen tekemistä. Perustuslakivaliokunta kiinnitti liikenne- ja viestintävaliokunnan huomiota mahdollisuuteen korostaa tätä lähtökohtaa täsmentämällä lain säännöksiä. Liikenne- ja viestintävaliokunta on pohtinut

mahdollisuutta täsmentää tässä vaiheessa myös voimassa olevaa numeronsiirtoa koskevaa sääntelyä ja saada myös sitä kautta parannusta käytännön ongelmiin. Valiokunta katsoo kuitenkin, että mahdolliset muutostarpeet on tarkoituksenmukaisinta arvioida jo tällä hetkellä käynnissä olevan tietoyhteiskuntakaaren valmistelun yhteydessä.

Esityksen kaltainen matkapuhelinliittymien puhelinmarkkinointia koskeva kielto on hyvin poikkeuksellinen toimenpide. Valiokunta pitää keskeisenä, että esitetty säännös ehdotetaan säädettäväksi määräaikaisena ja että se on rajattu vain matkapuhelinliittymien puhelinmarkkinointiin. Muut markkinointikanavat jäisivät siten edelleen myös mahdollisten markkinoille tulevien teleyritysten käytettäväksi.

Valiokunta kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että esityksessä olisi ollut syytä tuoda esille selkeästi kattavammin niitä ongelmia, joita puhelinmarkkinoinnista on kuluttajille aiheutunut, jotta ehdotuksen vaikutuksia ja mahdollisia muita käytännön ongelmien ratkaisukeinoja olisi ollut mahdollista jo esityksen pohjalta arvioida täsmällisemmin. Kattavien perustelujen tarve on erityisen tärkeää tilanteissa, joissa ehdotetaan jonkin toiminnan kieltämistä kokonaan ja joissa esityksellä voi olla markkinoiden kilpailun toimintaan kohdistuvia vaikutuksia. Valiokunta toteaa samalla, että esitykseen sisältyi eräiltä muiltakin osin ennen kaikkea esityksen perusteluja, mutta myös esityksen viimeistelyä koskevia puutteita.

Edellä mainituista ongelmista huolimatta valiokunta pitää saamansa selvityksen perusteella esityksessä ehdotettua matkapuhelinliittymien puhelinmarkkinointia koskevaa kieltoa hyväksyttävänä. Valiokunta pitää kuitenkin tärkeänä, että kieltoa koskevan säännöksen erilaisia vaikutuksia sekä hyötyjä ja haittoja seurataan ja arvioidaan kattavasti, ja tarvittaessa valmistellaan jo ennen lain kolmen vuoden voimassaoloajan päättymistä mahdollisesti tarvittavat säännösmuutokset. Valiokunta ehdottaa eduskunnan hyväksyttäväksi lausuman, jonka mukaan

eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto toimittaa liikenne- ja viestintävaliokunnalle selvityksen matkapuhelinliittymien puhelinmarkkinointia koskevan kiellon vaikutuksista viimeistään vuoden 2013 loppuun mennessä.

Oman asiakkaan määrittely

Esityksen 1. lakiehdotuksen 65 a §:n mukaan teleyritys saa matkapuhelinliittymien puhelinmarkkinointia koskevasta kiellosta huolimatta kuitenkin toteuttaa puhelinmarkkinointia omille matkapuhelinasiakkailleen. Selvyyden vuoksi valiokunta toteaa, että kyseisen 65 a §:n säännöksen kannalta asiakkuuden tulee katsoa kaikissa tapauksissa päättyvän siihen, kun numeronsiirtopyyntö on tehty. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että nykyisin yleinen ns. win back -toiminta, jossa vanha operaattori pyrkii saamaan toiselle operaattorille siirtyvän asiakkaan takaisin itselleen, ei enää jatkossa ole mahdollista.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että kuluttaja ei aina välttämättä osaa numeronsiirtotilanteessa hahmottaa, että hän on numeronsiirtoa huolimatta edelleen sidottu mahdolliseen aiempaan määräaikaiseen sopimukseensa. Esimerkiksi matkapuhelimen määräaikaiseen ns. kytkykauppasopimukseen sidottu kuluttaja saatua joutua maksamaan sopimukseen liittyviä maksuja vielä varsin pitkäänkin numeronsiirtoa huolimatta.

Telelaskun erittely

Valiokunta katsoo, että 1. lakiehdotuksen viestintämarkkinalain 80 §:n telelaskun erittelyä koskevien säännösten täsmentäminen ja täydentäminen on lähtökohtaisesti kannatettava ja tarpeen tilaajien ja erityisesti kuluttajien oikeuksien turvaamiseksi. Valiokunta ehdottaa kuitenkin 1. lakiehdotuksen 80 §:n ja 2. lakiehdotuksen 24 §:n 5 momentin osittaista yhdistämistä nykyistä laskunerittelyä koskevan sääntelyn selkeyttämiseksi.

Asiantuntijakuulemisessa on tuotu esille, että maksun saaja ei ole nykyisin aina teknisestä tai muusta vastaavasta syystä teleyrityksen tiedos-

sa. Valiokunta ehdottaa, että esityksen laskunerittelyä koskevien säännösmuutosten voimaantuloa siirretään eteenpäin siten, että teleyrityksille jää riittävästi aikaa toteuttaa tarvittavat järjestelmä- yms. muutokset.

Laskun täydellinen erittely tilaajalle

Valiokunta pitää tilaajan liittymän laskun maksamiseen liittyvää tiedonsaantitarvetta erittäin tärkeänä ja katsoo, että laskunerittelyä koskevien säännösten osittainen uudistaminen voi olla omiaan ehkäisemään asiaa koskevia erimielisyyksiä esimerkiksi työnantajan ja työntekijän välisessä suhteessa työsuhdepuhelimien osalta. Matkapuhelin on tietoyhteiskunnassa yhä useammin erilaisten palvelujen maksuväline, joten erilaisiin hyödykkeisiin ja palveluihin liittyvän laskunerittelyn merkitys korostuu jatkossa yhä enemmän. Esityksen laskun täydellistä erittelyä koskevan ehdotuksen tavoitteena on parantaa telelaskun informaationsisältöä ja tehdä matkapuhelimesta entistä varteenotettavampi maksuväline. Esityksen perustelujen mukaan tilaajan täydellisen erittelyn piiriin tulevia muita kuin viestintäpalvelujen käytöstä aiheutuvia maksuja olisivat maksullisista lisäpalveluista, kuten tekstiviestillä tai tiettyyn numeroon soittamalla hankittavista asiointipalveluista, joukko-liikennelipuista, hyödykkeiden maksuista, kilpailuista ja muista ajanvietepalveluista, aiheutuvat maksut.

Perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaan matkapuhelinliittymään kytkeytyy nykyisin hyvin monenlaisia palvelujen ja hyödykkeiden käyttö- ja hankintamahdollisuuksia ja uudenlaisia liittymän käyttötapoja kehitetään edelleen. Tilanteissa, joissa on kyse puhelinliittymän käyttämisestä yksinomaan maksuvälineenä automaattisessa palvelussa — kuten joukko-liikennelipun ostamisessa — eivät maksutapahtuman tunnistamistiedot nauti luottamuksellisen viestintänsuojaa samalla tavoin kuin viestinnässä yleensä. Tällaisissa tilanteissa työsuhteinen puhelinliittymä rinnastuu lähinnä työnantajan työntekijälleen antamaan luottokorttiin ja sitä koskeviin laskutustietoihin. Erilaisiin maksullisiin lisäpalveluihin voi kuitenkin sisältyä mak-

sutapahtuman lisäksi viestintää, johon liittyvät viestintänsuojatun tunnistamistiedot ovat yhdistettävissä liittymän käyttäjän yksityiselämään. Esimerkkinä perustuslakivaliokunta toi esille erilaiset kuluttajille tarjottavat keskustelulinjat.

Perustuslakivaliokunta edellytti lausunnossaan, että 2. lakiehdotuksen 24 §:n 5 momenttia tulee tarkistaa siten, että tilaajalle annettava täydellinen erittely voi koskea ainoastaan sellaisia yksinomaan hyödykkeen tai palvelun maksamiseen liittyviä yhteyksiä, joista aiheutuu tilaajalle ensisijaisesti muita kuin viestintäpalvelun käytöstä aiheutuvia maksuja. Tämä on edellytys lakiehdotuksen käsittelylle tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Liikenne- ja viestintävaliokunta toteaa perustuslakivaliokunnan lausuntoon viitaten, että ehdotetussa sähköisen viestinnän tietosuojalain (516/2004) 24 §:n 5 momentissa tehty rajanveto sellaisiin yhteyksiin, joista aiheutuu tilaajalle muita kuin viestintäpalvelun käytöstä johtuvia maksuja ja joista täydellinen erittely tulisi tilaajalle antaa, ei ole riittävän tarkkarajainen. Valiokunta ehdottaa kyseisen säännöksen tämentämistä perustuslakivaliokunnan vaatimuksen mukaisesti yksityiskohtaisissa perusteluissa tarkemmin esitetyllä tavalla.

Yhteyskohtaisen laskun erittelyn maksuttomuus

Asiantuntijakuulemisessa on tuotu esille, että 2. lakiehdotuksen 24 §:n 2 momenttiin olisi tarpeen mm. kuluttajien oikeuksien turvaamiseksi lisätä maininta yhteyskohtaisen erittelyn maksuttomuudesta. Valiokunta pitää ehdotusta erityisesti kuluttajien kannalta tarkoituksenmukaisena ja ehdottaa, että teleyrityksen on tilaajan sitä pyytäessä annettava laskun yhteyskohtainen erittely maksutta.

Siirtymäajat

Valiokunta pitää tärkeänä, että erittelyvelvollisuuksien täytäntöön panemiseksi mahdollisesti tarvittavat teleyritysten järjestelmä- yms. muutokset ja mahdolliset Viestintäviraston määräyksiä koskevat muutokset toteutetaan mahdollisimman pian. Valiokunta pitää kuitenkin koh-

tuullisena, että 1. lakiehdotuksen viestintämarkkinalain 80 §:n ja 2. lakiehdotuksen sähköisen viestinnän tietosuojalain 24 §:n muutokset tulevat voimaan vasta 1. päivänä kesäkuuta 2013.

Yksityiskohtaiset perustelut

1. lakiehdotus

80 §. Telelaskun erittely. Valiokunta ehdottaa saamansa selvityksen perusteella, että osa 1. lakiehdotuksen 80 §:n sääntelystä siirretään 2. lakiehdotuksen 24 §:n 5 momenttiin laskunerittelyä koskevien säännösten selkeyttämiseksi.

Voimaantulosäännös. Valiokunta ehdottaa, että 1. lakiehdotuksen voimaantulosäännöstä muutetaan siten, että lakiehdotuksen 80 § tulee voimaan vasta 1 päivänä kesäkuuta 2013. Muutoksella varataan mm. teleyrityksille riittävästi aikaa mahdollisten järjestelmä- yms. muutosten toteuttamiseen. Lisäksi valiokunta ehdottaa lakiteknisenä muutoksena, että voimaantulosäännökseen kirjataan lakiehdotuksen 65 a §:n voimaoloajan päivämäärä.

2. lakiehdotus

24 §. Laskun yhteyskohtainen erittely. Edellä yleisperusteluissa esille tuoduista syistä valiokunta ehdottaa, että 2. lakiehdotuksen 24 §:n 5 momentin säännöksiä muiden kuin viestintäpalvelujen käytöstä aiheutuvien maksujen erittelystä tilaajalle täsmennetään perustuslakivaliokunnan edellyttämällä tavalla. Saamansa selvityksen perusteella valiokunta ehdottaa, että kyseisen momentin 1 kohdan mukaan teleyrityksen on eriteltävä tilaajalle maksupalvelulaissa (290/2010) tarkoitetuista matkapuhelimella toteutetuista maksutapahtumista maksun määrä, ajankohta ja maksun saaja, ellei maksupalvelulaista muuta johdu.

Maksupalvelulakia koskevasta hallituksen esityksestä HE 169/2009 vp antamassaan mietinnössä TaVM 4/2010 vp talousvaliokunta toi esille, että maksupalvelulain piiriin kuuluvia

niin sanottuja mobiilimaksuja ovat mm. elokuva-, pysäköinti- ja matkalippujen ostaminen matkapuhelinta käyttäen. Mainitun lain soveltamisalaan ei sen sijaan kuulu maksun välittäminen tilanteissa, joissa maksun välittävä palveluntarjoaja tarjoaa maksun välittämisen lisäksi lisäarvoa palvelukokonaisuudessa, ja kyseistä tavaraa tai palvelua voidaan käyttää vain digitaalisten laitteiden kautta. Näin ollen esimerkiksi soittoäänien, taustakuvien ja pelien ostamiseen liittyvien maksujen välittäminen ei ole maksupalvelulain tarkoittamaa maksupalvelua. Maksutapahtumia koskevien tietojen antamisesta säädetään maksupalvelulain 19 §:ssä ja pienmaksuvälineen osalta kyseisen lain 20 §:ssä. Ehdotuksen tarkoituksena on, että tietojen antamiseen maksupalvelulaissa tarkoitetuista maksutapahtumista sovelletaan ensisijaisesti maksupalvelulain säännöksiä siltä osin kuin ne poikkeavat sähköisen viestinnän tietosuojalain säännöksistä. Momentin 1 kohdan nojalla tilaajalle annettavaan erittelyyn ei saa sisältyä käyttäjän yksityisyyden suojan piiriin kuuluvaa viestintää koskevia tietoja.

Lisäksi valiokunta ehdottaa saamansa selvityksen perusteella mainitun momentin 2 kohdaksi säännöstä siitä, että tilaajalle on eriteltävä maksun määrä, ajankohta ja saaja sellaisista ensisijaisesti muista kuin viestintäpalvelun käytöstä aiheutuvista maksuista, jotka aiheutuvat yksinomaan maksupalvelulain soveltamisalaan kuulumattoman hyödykkeen tai palvelun maksamisesta automaattisessa palvelussa ja joista aiheutuu tilaajalle ensisijaisesti muita kuin viestintäpalvelun käytöstä johtuvia maksuja. Ensisijaisuudella kyseisessä säännöksessä tarkoitetaan sitä, että teleyrityksen täydellisen erittelyn antamista koskeva velvollisuus ei poistu sellaisissa tilanteissa, joissa yhteydestä aiheutuu muusta kuin viestintäpalvelusta aiheutuvan maksun lisäksi esim. tekstiviestiä koskeva maksu.

Automaattisessa palvelussa hyödykkeen tai palvelun tilaamisessa ja maksamisessa toisena osapuolena on tekninen järjestelmä, esim. jonkin sisältöpalvelun tilaamiseen ja maksamiseen liittyvä järjestelmä. Tällaisia palveluja ovat ly-

hytsanomapalvelunumeroihin lähetettävien tekstiviestein tai vastaavalla automatisoidulla tavalla tilattavat digitaalisessa muodossa toimitettavat video-, musiikki- ja muut palvelut, ohjelmien ja sovellusten maksaminen, pelit, äänestyksiin ja visailuihin osallistuminen, taksin tilaaminen ja muut vastaavat yleishyödylliset asointi-, ajanviete- ja aikuisviihdepalvelut. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että eriteltävät hyödykkeet tai palvelut saattavat olla luonteeltaan sellaisia, että käyttäjä ei välttämättä haluaisi tilaajan saavan tietää niiden maksamisesta. Valiokunta pitää kuitenkin saamansa selvityksen perusteella tärkeänä, että tilaajalla on mahdollisuus saada edellä mainittu laskunerittely automatisoidulla tavalla maksettavista hyödykeistä ja palveluista.

Lyhytsanomapalveluiden numeroilla tarkoitetaan numeroita, joilla teksti-, kuva- ja multimediaviestit ohjataan teleyrityksen lyhytsanomapalveluihin. Palvelut tuotetaan Viestintäviraston myöntämien lyhytsanomapalvelunumeroiden avulla, ja palvelun laskuttaa teleyritys puhelinlaskun yhteydessä. Numeron saatuaan palvelun tuottaja sopii numeron käyttöönotosta, numeroon liitettävistä palveluista ja palvelun avaamisesta teleyrityksen kanssa. Lyhytsanomamerot on numeroitu Viestintäviraston teknisten määräysten mukaisesti palveluryhmiin (yleishyödyllisiin asointi-, ajanviete- ja aikuisviihdepalveluihin). Valiokunta pitää itsestään selvänä, että vaikka lyhytsanomapalvelut voivat periaatteessa koskea myös äänestämistä, täydellinen erittely ei voi koskea äänestämistä presidentinvaaleissa, eduskuntavaaleissa, kunnallisvaaleissa tai muissa vastaavissa vaaleissa.

Esityksen 24 §:n 5 momentin 3 kohdan mukaan tilaajalle tulee eritellä palvelutyypeittäin ja käyttäjälle täydellisesti muut kuin momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettut yhteydet, joista aiheutuu tilaajalle muita kuin viestintäpalvelun käytöstä johtuvia maksuja. Tällaisia yhteyksiä ovat esimerkiksi lisämaksullisiin neuvonta- ja asiantuntijapuhelinpalveluihin, hengellisiin palveluihin sekä keskustelulinjoille otettujen puheluiden yhteydet, joihin sisältyy käyttäjän yksityisyyden suojan piiriin kuuluvaa viestintää. Käyttäjälle

annettavalla täydellisellä erittelyllä tarkoitetaan maksun määrää, ajankohtaa ja saajaa koskevaa erittelyä.

Valiokunta toteaa perustuslakivaliokunnan lausuntoon viitaten, että tilaajalle 24 §:n 4 momentin nojalla annettavasta laskunerittelystä ei tule voida tunnistaa viestinnän toista osapuolta silloin kun kyse on muusta kuin yksinomaan hyödykkeen tai palvelun maksamiseen liittyvästä viestinnästä, josta aiheutuu tilaajalle ensisijaisesti muita kuin viestintäpalvelun käytöstä aiheutuvia maksuja.

Valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että asian poikkeuksellisen teknisestä luonteesta ja palvelujen moninaisuudesta johtuen Viestintäviraston määräyksellä tulee voida antaa asiasta tarkempia määräyksiä, joissa määritellään täsmällisemmin, mistä kaikista palveluista erittelyt voidaan käytännössä tilaajalle antaa. Valiokunta toteaa, että jo tällä hetkellä käynnissä olevan tietoyhteiskuntakaaren valmistelun yhteydessä on mahdollista arvioida sääntelyn vaikutuksia ja palvelujen ja mm. mobiilimaksamisen kehittymistä sekä siitä johtuvia mahdollisia sääntelyn muutostarpeita.

Lisäksi valiokunta ehdottaa, että lakiehdotuksen 24 §:n momenttijakoa muutetaan siten, että esityksen 2 ja 3 momentti yhdistetään, jolloin esityksen 5 momenttiin sisältyvä viittaus kohdistuu oikeaan momenttiin ja esityksen 5—7 momentti siirtyvät 4—6 momentiksi.

Voimaantulosäännös. Valiokunta ehdottaa, että 2. lakiehdotuksen voimaantulosäännöstä muutetaan siten, että lakiehdotuksen 24 § tulee voimaan vasta 1 päivänä kesäkuuta 2013.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella liikenne- ja viestintävaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotukset hyväksytään muutettuina (Valiokunnan muutosehdotukset) ja

että hyväksytään yksi lausuma (Valiokunnan lausumaehdotus).

*Valiokunnan muutosehdotukset***1.****Laki****viestintämarkkinalain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan viestintämarkkinalain (393/2003) 80 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 292/2010, ja *lisätään* lakiin väliaikaisesti uusi 65 a § seuraavasti:

65 a §
(Kuten HE)

neet maksut *siten kuin sähköisen viestinnän tietosuojalain 24 §:ssä säädetään.*

(3 ja 4 mom. kuten HE)

80 §

Telelaskun erittely

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 80 § tulee voimaan vasta 1 päivänä kesäkuuta 2013. Lain 65 a § (poist.) on voimassa 1 päivään heinäkuuta 2015.

(2 mom. kuten HE)

(1 mom. kuten HE)

Teleyrityksen on laskun suuruudesta riippumatta ilman pyyntöä ja maksutta eriteltävä laskussa muista kuin viestintäpalveluista aiheutu-

2.**Laki****sähköisen viestinnän tietosuojalain 10 ja 24 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sähköisen viestinnän tietosuojalain (516/2004) 10 ja 24 § seuraavasti:

10 §
(Kuten HE)

ta laskun yhteyskohtainen erittely. *Erittely on annettava tilaajalle siten, että puhelinnumeron kolme viimeistä numeroa on peitetty tai muutoin siten, ettei erittelystä voida tunnistaa viestinnän toista osapuolta.*

(3 mom. poist.)

(3 mom. kuten HE:n 4 mom.)

24 §

Laskun yhteyskohtainen erittely

Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, teleyrityksen on eriteltävä:

(1 mom. kuten HE)

Sen lisäksi, mitä viestintämarkkinalain 80 §:ssä laskun erittelystä säädetään, teleyrityksen on tilaajan sitä pyytäessä annettava maksut-

1) tilaajalle maksun määrä, ajankohta ja saaja yhteyksistä, joissa on kyse maksupalvelulain

(290/2010) 1 §:n 2 momentin 6 kohdassa tarkoitettuista maksutapahtumista, ellei maksupalvelulaista muuta johdu. Erittelyyn ei saa sisältyä yksityisyyden suojan piiriin kuuluvaa viestintää koskevia tietoja;

2) tilaajalle maksun määrä, ajankohta ja saa- ja yhteyksistä, joissa on kyse yksinomaan maksupalvelulain soveltamisalaan kuulumattoman hyödykkeen tai palvelun maksamisesta automaattisessa palvelussa ja joista aiheutuu tilaajalle ensisijaisesti muita kuin viestintäpalvelun käytöstä johtuvia maksuja;

3) tilaajalle palvelutyypeittäin ja käyttäjälle täydellisesti muut kuin edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut yhteydet, joista aiheutuu tilaajalle muita kuin viestintäpalvelun käytöstä johtuvia maksuja.

(5 ja 6 mom. kuten HE:n 6 ja 7 mom.)

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Sen 24 § tulee kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä kesäkuuta 2013.

(2 mom. kuten HE)

Valiokunnan lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto toimittaa liikenne- ja viestintäva-

liokunnalle selvityksen matkapuhelinliittymien puhelinmarkkinointia koskevan kiellon vaikutuksista viimeistään vuoden 2013 loppuun mennessä.

Helsingissä 27 päivänä huhtikuuta 2012

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Arto Satonen /kok
jäs. Mikko Alatalo /kesk
Thomas Blomqvist /r
Ari Jalonen /ps
Suna Kymäläinen /sd
Raimo Piirainen /sd

Janne Sankelo /kok
Eila Tiainen /vas
Ari Torniainen /kesk
Oras Tynkkynen /vihr
vjäs. Mikael Jungner /sd
Johanna Jurva /ps.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Juha Perttula.